

Plaça Gran / Plaça de la Porxada

Granollers

Ubicació

Comarca:	Vallès Oriental
Lloc/Adreça:	Plaça de la Porxada
Emplaçament	Al nucli antic de Granollers
Alçada:	144

Coordenades:

Latitud:	41.60811
Longitud:	2.28754
UTM Est (X):	440635
UTM Nord (Y):	4606512

Classificació

Número de fitxa	08096 - 191
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Conjunt arquitectònic
Estil / època:	Medieval Modern Contemporani
Segle	XI-XXI
Autoria de l'element:	Desconeguda
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Tipus de protecció:	Inexistent
Número inventari	IPA 2874 (Porxada)
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Social
Titularitat	Pública
Titular:	Ajuntament de Granollers
Fitxes associades:	

Casal Masferrer-Perpinyà

Conjunt de Can Trascó

Casa plaça Porxada 11

Casa de la Plaça de la Porxada 17

Plaça de la Porxada 7

Casa de la plaça de la Porxada 30

Casa Clapés

Can Cunillera

Ajuntament

Casa de la plaça de la Porxada, 20

La Pedra de l'Encant

La Porxada

Costums desapareguts relacionats amb el mercat

Plaça de la Porxada / Plaça Gran

Autoria de la fitxa ARQUEOCIÈNCIA - J. M. Huélamo

Data de registre de la fitxa: dj., 01/11/2001 - 01:00

Autoria de la darrera revisió: Jordi Piñero Subirana

Data de la darrera revisió: dj., 09/11/2023 - 15:37

Descripció

Plaça situada en ple centre històric i la més emblemàtica, ja que acull l'Ajuntament i la Porxada: antiga llotja o mercat del gra esdevingut símbol de Granollers. És la plaça Major de la ciutat.

Aquest espai ja era el nucli de la vila medieval, i aleshores ja devia acollir la zona de mercat. La plaça actual és de dimensions més grans, ja que foren enderrocades dues illes de cases de la banda sud. Està envoltada d'edificis amb un gran valor patrimonial. A part dels ja esmentats, destaquen a la banda sud dos grans casals del segle XVI: can Cunillera i Can Comte. També s'hi troba al costat de la Porxada, la pedra de l'Encant, envoltada de llegenda i tradicions i d'un alt valor simbòlic per als granollerins.

Entre els edificis de la plaça en destaquem els següents: 2-3 (Can Trascó/conjunt de dues cases), 4 (cal Pintaire), 6 (Ajuntament), 7 (can Potafang), 11, 12, 13, 14 (Casa Clapés), 15, 16 (can Poll, Baster), 17 (can Perejaume), 20, 21, 22, 23, 25, 26 (cal Mistos), 28 (Can Cunillera, ca l'Eveli), 30 (can Compte).

Observacions:

Avui és la Plaça de la Porxada, encara que molta gent l'anomena també Plaça Gran.

Història

La plaça de la Porxada s'identifica amb la plaça Major o plaça del Mercat on tradicionalment s'ha situat la cruïlla de camins (d'origen romà) que va donar lloc al naixement del nucli de Granollers. Des dels segles XI i XII la zona del mercat constituí un dels pols de creixement que va configurar la població medieval, juntament amb la sagrera i els ravals. La primera referència documental del mercat es remunta al 1041. Als primers temps el terme mercadal es referia a l'espai físic on tenia lloc l'activitat comercial, i a finals del segle XII començà a introduir-se el terme fòrum per fer esment d'aquest mateix espai, que molt

probablement caldria situar-lo al lloc que avui ocupa la plaça Porxada o, en tot cas, a la plaça de les Olles.

A partir del segle XIII la documentació comença a identificar els espais del mercat en funció dels productes que s'hi comercialitzen. D'una banda, l'espai ocupat pel mercat setmanal l'ocupaven unes taules plegables que portaven els mateixos marxants. De l'altra, hi havia uns espais amb taules fixes fetes de pedra i separades per passadissos que permetien la circulació. Aquestes conformaven un espai urbà específic, juntament amb els carrers i les cases.

Durant la segona meitat del segle XVI la plaça Major medieval es transformà en la plaça Porxada que avui coneixem. En una primera fase es van reformar algunes cases que tenien façana a la plaça, com les de Can Cunillera i Can Comte, però també l'edifici de l'Ajuntament. Però l'obra principal i que va donar forma definitiva al conjunt correspon a la construcció de la Porxada, entre 1586 i 1587. La Porxada fou la llotja de gra de la vila, fet que evidencia la importància que tenia el mercat de cereals a Granollers. I és que al segle XVI la població havia crescut considerablement, esdevenint un centre comercial de primer ordre a l'àrea de la Catalunya central. El Consell municipal basava bona part del seu poder en el control sobre el mercat i els impostos que pagava. A més, l'Ajuntament tenia el monopoli del blat.

Pel que fa a les façanes de les cases, es creia que formaven un porticat perimetral a l'entorn de la plaça. Aquesta hipòtesi no s'ha pogut confirmar en el seu conjunt, però sí que es troben testimonis parcials en altres places granollerines relacionades amb el mercat d'aquests porxos als baixos d'algunes cases, en forma d'alguns arcs que s'han conservat puntualment, per exemple a l'illa de cases a l'oest del carrer del Sastre. A més, hi ha documents antics (ja del segle XIV) que parlen de diversos arcs i porxos en cases de la plaça Major, els quals estarien vinculats amb l'activitat del mercat, ja que els seus propietaris pagaven censos als senyors del mercat.

Al costat sud de la plaça hi havia almenys tres grans casals. Dos s'han conservat: can Cunillera i Can Comte. Van ser construïts o reformats a mitjan segle XVI. Un altre va ser molt modificat al segle XVI, el casal dels Vilatorra. Era situat en la cantonada del carrer de Barcelona i la plaça. El costat de ponent compta amb edificis de menor entitat i també amb l'Ajuntament, que més enllà de la reforma del segle XVI fou transformat a principis del XX, quan se li va donar un caire neogòtic. Al costat de llevant (des del carrer de Sant Roc fins a tocar la font) almenys fins al segle XVII hi havia la plaça del Blat, amb tota una illa de cases porticada que estava delimitada pel carrer del Sastre.

Tradicionalment a la plaça s'hi han distingit almenys dos espais específics en el seu interior: la plaça del Blat i la de les Gallines. La primera correspondria a l'espai triangular situat entre el carrer de Sant Roc i la plaça. El segon ocuparia la zona entre l'edifici de la Porxada i les cases, situades al nord. Alguns autors han identificat la plaça de la Fruita just per sota de l'illa de cases situada entre el carrer d'en Sastre i la plaça del Blat. Finalment, en la documentació s'esmenta també la plaça dels Glans, que se situaria també per aquesta mateixa zona (PANCORBO et alii, 2006: 125-131).

No va ser fins el 1846 que la plaça de la Porxada es denominà pròpiament com a plaça Major, i en aquest segle també es coneixia com a plaça de la Constitució. El 1869 passa a dir-se "Plaça del Poble Soberà", acompanyada per la plantació de l'arbre de la Llibertat. A començament del segle XX segueix anomenant-se Plaça de la Constitució. El 1931 es convertí en la Plaça de la República, i el 1939 en la Plaza de José Antonio (BAULIES, 1986a).

Bibliografia

BAULIES I CORTAL, Jordi (1965). *Granollers*. Barcelona, Biblioteca Selecta, volum. 372.

BAULIES I CORTAL, Jordi (1986a). "Del Decret de Nova Planta al 1850", a *Estudis de Granollers i del Vallés Oriental*, Núm. 1, Aproximació al medi natural i a la història de Granollers, pp. 59-64 Granollers: Servei Municipal de Cultura.

DANTÍ I RIU, Jaume (1986a). "Factors socio-econòmics dels segles XVIè i XVIIè", a *Estudis de Granollers i del Vallés Oriental*, 1. Aproximació al medi natural i a la història de Granollers. Ajuntament de Granollers, pp. 47-57.

DANTÍ I RIU, Jaume (1986). "Factors socio-econòmics dels segles XVI i XVII", a *Estudis de Granollers i del Vallés Oriental*, Núm. 1, Aproximació al medi natural i a la història de Granollers, pp. 47-58 Granollers: Servei Municipal de Cultura.

GARRELL, Amador (1929). "Editorial" La Gralla, Vol. 3, La Carretera i el mercat, Granollers.

HOMS I COROMINAS, Josep (1995). *Granollers. Retalls d'Història Urbana*. Granollers: Tarafa, Editora de Publicaciones, S.L. Revista del Vallès.

MUSEU DE GRANOLLERS. CIÈNCIES (2001). *Arbres d'interès local de Granollers. Llista prèvia* Barcelona: Comissió de Cooperació de Museus Locals de les comarques barcelonines, Diputació de Barcelona.

PANCORBO, Ainhoa; VILA, Josep M i altres (direcció de Raquel LACUESTA i Albert LÓPEZ (2006). *Topografia urbana de Granollers entre els segles X i XVI. Estat de la qüestió i hipòtesi de configuració*. Servei de Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona; Ajuntament de Granollers (treball inèdit), pp. 125-131, 205-207.

Enllaços d'interès:

[Topografia urbana de Granollers entre els segles X i XVI. Estat de la qüestió i...](#)

[Olivera a Salvador Casanova \(Element Botànic d'Interès Municipal\)](#)

